



367/2021 Sb.

Zákon

ze dne 15. září 2021

O opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice a o změně zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášeno dne 8. října 2021, datum poslední novelizace 1. ledna 2024

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Opatření k přechodu české republiky k nízkouhlíkové energetice

§ 1

Předmět a účel úpravy

(1) Tento zákon upravuje

- a) práva a povinnosti spojené s přechodem České republiky k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím zajištění výroby elektřiny v nízkouhlíkových výrobnách a její dodávky do elektrizační soustavy České republiky a
- b) opatření k zajištění běžně přijatelné vnitřní míry návratnosti investic do nízkouhlíkových výroben vynaložených oprávněným investorem nízkouhlíkové výroby.

(2) Účelem tohoto zákona je

- a) v zájmu ochrany klimatu přispět k dekarbonizaci výroby elektřiny a
- b) zajistit energetickou bezpečnost České republiky prostřednictvím výroby elektřiny v nízkouhlíkových výrobnách na území České republiky a zvýšit podíl elektřiny z nízkouhlíkových výroben na hrubé konečné spotřebě energie v České republice při současném zohlednění zájmu zákazníků na minimalizaci dopadů opatření na ceny energií pro zákazníky v České republice.

§ 2

Základní pojmy

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) nízkouhlíkovou výrobnou výrobní elektřiny¹⁾ na území České republiky s jaderným reaktorem s instalovanou kapacitou o minimálním elektrickém výkonu 100 MW připojená po roce 2030 do elektrizační soustavy²⁾, jejíž výstavba a údržba není přímo či nepřímo závislá na technologiích od dodavatele, který je státním příslušníkem státu, který nepřistoupil k Dohodě Světové obchodní organizace o vládních zakázkách, nebo od osob takového dodavatele ovládajících nebo jím ovládaných,
- b) smlouvou o výkupu smlouva uzavřená mezi Českou republikou zastoupenou Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále jen „ministerstvo“) a oprávněným investorem nízkouhlíkové výrobní upravující vzájemná práva a povinnosti k zajištění výroby a dodávky elektřiny z nízkouhlíkové výrobní do elektrizační soustavy České republiky a k zajištění návratnosti investic do nízkouhlíkové výrobní vynaložených oprávněným investorem nízkouhlíkové výrobní,
- c) oprávněným investorem nízkouhlíkové výrobní osoba, která je držitelem státní autorizace na výstavbu výrobní elektřiny v jaderném zařízení podle energetického zákona, a výhradně pro účely ustanovení § 9b také osoba, která podala žádost o státní autorizaci na výstavbu výrobní elektřiny v jaderném zařízení podle energetického zákona nebo takovou žádost připravuje
- d) realizační cenou cena za elektřinu vyrobenou v nízkouhlíkové výrobní a dodanou do elektrizační soustavy České republiky, kterou obdrží oprávněný investor nízkouhlíkové výrobní od ministerstva na základě smlouvy o výkupu,
- e) smlouvou o vyrovnávacím režimu smlouva uzavřená mezi Českou republikou zastoupenou ministerstvem, operátorem trhu a oprávněným investorem nízkouhlíkové výrobní upravující podmínky pro výplatu vyrovnávací platby a upravující vzájemná práva a povinnosti k zajištění výroby a dodávky elektřiny z nízkouhlíkové výrobní do elektrizační soustavy České republiky,
- f) vyrovnávacím režimem podmínky vyrovnání rizik spojených s výstavbou, provozem a ukončením provozu nízkouhlíkové výrobní formou vyrovnávací platby nebo záporné vyrovnávací platby a způsob stanovení a realizace této platby na základě tohoto zákona,
- g) vyrovnávací cenou cena za elektřinu vyrobenou v nízkouhlíkové výrobní a dodanou do elektrizační soustavy České republiky, která bude garantována oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní na základě smlouvy o vyrovnávacím režimu,
- h) vyrovnávací platbou platba oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní za účelem dosažení vyrovnávací ceny podle smlouvy o vyrovnávacím režimu oproti referenční ceně elektřiny,
- i) vyrovnávacím obdobím pro účely vyrovnávacího režimu období stanovené ve smlouvě o vyrovnávacím režimu,
- j) zápornou vyrovnávací platbou platba oprávněného investora nízkouhlíkové výrobní ministerstvu v případě vyšší referenční ceny elektřiny než vyrovnávací ceny a
- k) referenční cenou elektřiny cena elektřiny, jejíž metodiku určení stanoví smlouva o vyrovnávacím režimu.

§ 2a

Podpora energetické bezpečnosti České republiky prostřednictvím výroby elektřiny v nízkouhlíkových výrobnách

(1) Podporu energetické bezpečnosti České republiky prostřednictvím výroby elektřiny v nízkouhlíkových výrobnách na území České republiky a zvýšení podílu elektřiny z nízkouhlíkových výroben na hrubé konečné spotřebě energie v České republice lze zajistit prostřednictvím smlouvy o výkupu nebo smlouvy o vyrovnávacím režimu.

(2) Způsob podpory energetické bezpečnosti České republiky podle odstavce 1 stanoví nařízením vláda na návrh ministerstva do 4 let ode dne vydání rozhodnutí o udělení státní autorizace na výstavbu výroby elektřiny podle energetického zákona v nízkouhlíkové výrobě.

§ 3

Smlouva o výkupu

(1) Pokud vláda nařízením podle § 2a stanoví způsob podpory prostřednictvím smlouvy o výkupu, ministerstvo předloží oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby návrh na uzavření smlouvy o výkupu nejpozději do 4 let ode dne vydání rozhodnutí o udělení státní autorizace na výstavbu výroby elektřiny v jaderném zařízení podle energetického zákona.

(2) Účelem smlouvy o výkupu je

- a) úprava vzájemných práv a povinností k zajištění výroby elektřiny z nízkouhlíkové výroby,
- b) zajištění dodávky elektřiny z nízkouhlíkové výroby do elektrizační soustavy České republiky a
- c) zajištění podpory příjmů oprávněného investora nízkouhlíkové výroby během provozní fáze nízkouhlíkové výroby s cílem dosáhnout návratnosti investic vynaložených tímto investorem.

(3) Smlouva o výkupu vyžaduje písemnou formu a musí obsahovat alespoň

- a) identifikační údaje oprávněného investora nízkouhlíkové výroby,
- b) povinnost České republiky zajistit výkup elektřiny od oprávněného investora nízkouhlíkové výroby z jím provozované nízkouhlíkové výroby za realizační cenu po stanovenou dobu,
- c) zajišťovací mechanismy pro případ jejího neplnění, pravidla pro její změnu a ukončení,
- d) povinnost oprávněného investora nízkouhlíkové výroby zajišťovat výrobu a dodávku elektřiny z jím provozované nízkouhlíkové výroby do elektrizační soustavy České republiky po stanovenou dobu,
- e) výši a způsob stanovení realizační ceny, pravidla prověření její přiměřenosti ministerstvem nejpozději do 5 let od začátku dodávky elektřiny z nízkouhlíkové výroby do elektrizační soustavy České republiky a poté pravidelně nejméně jednou za 5 let,
- f) povinnost oprávněného investora nízkouhlíkové výroby zajistit do stanoveného termínu v jím provozované

nízkouhlíkové výrobně dosažení instalované kapacity v určené výši, nejméně však 100 MW,

g) povinnosti oprávněného investora nízkouhlíkové výrobní v případě změny vlastnictví jí provozované nízkouhlíkové výrobní,

h) stanovení odpovědnosti za odchylku v předávacím místě připojení nízkouhlíkové výrobní k přenosové soustavě,

i) stanovení základního časového úseku pro výkup elektřiny z nízkouhlíkové výrobní,

j) stanovení základního časového úseku pro vyhodnocování a zúčtování výkupu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní a

k) smluvní pokuty za nedodržení povinností podle písmen b), d), f) a g).

(4) Smlouva o výkupu se uzavírá nejméně na dobu 30 let s možností jejího prodloužení o nejméně 10 let, a to i opakovaně, nejdéle však do ukončení provozu nízkouhlíkové výrobní. K uzavření smlouvy se vyžaduje schválení vládou.

(5) Práva a povinnosti ze smlouvy o výkupu může Česká republika přenést na jinou osobu, která bude vytvořena na základě zákona.

(6) Ministerstvo návrh na uzavření smlouvy o výkupu oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní nepředloží, pokud by plnění smlouvy mohlo ohrozit bezpečnost, svrchovanost, energetickou bezpečnost, dlouhodobou stabilitu dodávek energií, významné majetkové hodnoty nebo jiný důležitý zájem České republiky. Při posuzování této otázky si ministerstvo vyžádá závazná stanoviska od Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí, Vojenského zpravodajství, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Bezpečnostní informační služby a Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. V případě nesouhlasného závazného stanoviska nejméně jedné výše jmenované instituce vláda předloží plný text návrhu na uzavření smlouvy o výkupu k vyslovení souhlasu současně Poslanecké sněmovně a Senátu. Není-li souhlas oběma komorami Parlamentu dán do 60 dnů poté, kdy jim byl návrh na uzavření smlouvy o výkupu předložen, nelze takový návrh předložit oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní.

(7) Smlouva o výkupu není veřejnoprávní smlouvou. V otázkách smlouvy o výkupu se ministerstvem rozumí Česká republika zastoupená ministerstvem.

§ 3a

Smlouva o vyrovnávacím režimu

(1) Pokud vláda stanoví nařízením podle § 2a způsob podpory prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu, ministerstvo předloží operátorovi trhu a oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní návrh na uzavření smlouvy o vyrovnávacím režimu nejpozději do 6 let ode dne vydání rozhodnutí o udělení státní autorizace na výstavbu výrobní elektřiny v jaderném zařízení podle energetického zákona.

(2) Účelem smlouvy o vyrovnávacím režimu je úprava vzájemných práv a povinností k zajištění podpory příjmů

oprávněného investora nízkouhlíkové výroby s cílem dosáhnout návratnosti investic vynaložených tímto investorem.

(3) Smlouva o vyrovnávacím režimu vyžaduje písemnou formu a musí obsahovat alespoň

- a) identifikační údaje oprávněného investora nízkouhlíkové výroby,
- b) podmínky vyrovnávacího režimu, včetně metodiky pro určení referenční ceny elektřiny,
- c) zajišťovací mechanismy pro případ jejího neplnění, pravidla pro její změnu a ukončení,
- d) počáteční výši vyrovnávací ceny a důvody pro následné změny výše vyrovnávací ceny, pravidla prověření její přiměřenosti ministerstvem nejpozději do 5 let od začátku dodávky elektřiny z nízkouhlíkové výroby do elektrizační soustavy České republiky a poté pravidelně nejméně jednou za 5 let,
- e) stanovení vyrovnávacího období pro vyrovnávací režim pro nízkouhlíkovou výrobu,
- f) stanovení pravidel, termínů a lhůt pro vyhodnocování a zúčtování podpory výroby elektřiny z nízkouhlíkové výroby, včetně lhůty pro výpočet vyrovnávací platby a záporné vyrovnávací platby, lhůty pro úhradu vyrovnávací platby, lhůty pro úhradu záporné vyrovnávací platby a
- g) specifikaci provozních údajů nutných pro řádné plnění smlouvy a rozsah podkladů předkládaných ministerstvu.

(4) Smlouva o vyrovnávacím režimu se uzavírá nejméně na dobu 30 let s možností jejího prodloužení o nejméně 10 let, a to i opakovaně, nejdéle však do ukončení provozu nízkouhlíkové výroby. K uzavření smlouvy o vyrovnávacím režimu nebo jejímu prodloužení se vyžaduje schválení vládou. Sjednaná ustanovení v uzavřené smlouvě o vyrovnávacím režimu nebudou dotčena případnými změnami tohoto zákona nebo jiných právních předpisů, nedohodnou-li se smluvní strany písemně jinak.

(5) Ministerstvo zajišťuje slučitelnost vyrovnávacího režimu s pravidly Evropské unie pro poskytování veřejné podpory.

(6) Ministerstvo návrh smlouvy o vyrovnávacím režimu oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby nepředloží, pokud by plnění smlouvy o vyrovnávacím režimu mohlo ohrozit bezpečnost, svrchovanost, energetickou bezpečnost, dlouhodobou stabilitu dodávek energií, významné majetkové hodnoty nebo jiný důležitý zájem České republiky. Při posuzování této otázky si ministerstvo vyžádá závazné stanovisko od Ministerstva vnitra, Ministerstva zahraničních věcí, Vojenského zpravodajství, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Bezpečnostní informační služby a Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost. V případě nesouhlasného závazného stanoviska nejméně jedné výše jmenované instituce vláda předloží plný text návrhu na uzavření smlouvy o vyrovnávacím režimu k vyslovení souhlasu současně Poslanecké sněmovně a Senátu. Není-li souhlas oběma komorami Parlamentu dán do 60 dnů poté, kdy jim byl návrh na uzavření smlouvy o vyrovnávacím režimu předložen, nelze takový návrh předložit oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby.

(7) Nárok na vyrovnávací platbu za příslušné vyrovnávací období vznikne oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby za podmínek stanovených smlouvou o vyrovnávacím režimu.

(8) Ministerstvo a operátor trhu jsou vůči oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby zavázáni společně a

nerozdílně. Vyrovnávací platbu je ministerstvo povinno uhradit oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby, a to nejpozději ve lhůtě stanovené ve smlouvě o vyrovnávacím režimu. Svou povinnost k úhradě vyrovnávací platby je ministerstvo oprávněno splnit prostřednictvím operátora trhu.

(9) Zápornou vyrovnávací platbu za příslušné vyrovnávací období je oprávněný investor nízkouhlíkové výroby povinen uhradit ministerstvu na zvláštní účet ministerstva vedený u České národní banky, a to nejpozději ve lhůtě stanovené ve smlouvě o vyrovnávacím režimu.

(10) Vláda nařízením stanoví pravidla, termíny a lhůty pro poskytování dotace operátorovi trhu na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu podle § 9a.

(11) Smlouva o vyrovnávacím režimu není veřejnoprávní smlouvou. V otázkách smlouvy o vyrovnávacím režimu se ministerstvem rozumí Česká republika zastoupená ministerstvem.

§ 4

Financování výstavby nízkouhlíkové výroby

(1) Na základě žádosti oprávněného investora nízkouhlíkové výroby může být poskytnuta ze státního rozpočtu z kapitoly ministerstva návratná finanční výpomoc na výstavbu nízkouhlíkové výroby. Ministerstvo nevyhlašuje výzvu k podávání žádostí o poskytnutí návratné finanční výpomoci. Návratná finanční výpomoc může být poskytnuta v korunách českých, v měně euro, případně v jiné měně, ve které bude stanovena realizační cena.

(2) Výroková část rozhodnutí o poskytnutí návratné finanční výpomoci obsahuje kromě náležitostí stanovených správním řádem a zákonem upravujícím rozpočtová pravidla také určení výše úrokové sazby návratné finanční výpomoci pro období ode dne nabytí právní moci povolení podle § 9 odst. 1 písm. f) atomového zákona, přičemž po dobu výstavby nízkouhlíkové výroby úrok nevzniká. Roční úroková sazba je určena jako fixní do dne splatnosti návratné finanční výpomoci ve výši nákladů na financování státního dluhu stanovené v procentním vyjádření Ministerstvem financí v daném roce a navýšené o 1 procentní bod, přičemž roční úroková sazba bude určena minimálně ve výši 2 %.

(3) Splátky jistiny návratné finanční výpomoci jsou příjmem státního rozpočtu, kapitoly ministerstva. Úroky z návratné finanční výpomoci vypočtené podle odstavce 2 placené oprávněným investorem nízkouhlíkové výroby jsou příjmem státního rozpočtu, kapitoly Státní dluh.

(4) Cizoměnové platby ze státního rozpočtu a do něj, spojené s poskytnutím a splácením návratné finanční výpomoci jsou zprostředkovány účty Ministerstva financí pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu včetně účtů zřízených v bankách nebo v bankách v zahraničí vedené v měně euro, případně v dalších měnách podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla.

(5) Pro účely zprostředkování cizoměnové platby ze státního rozpočtu za účelem poskytnutí návratné finanční výpomoci se použije kurz devizového trhu vyhlášený Českou národní bankou platný pro 30. červen roku předcházejícího roku, ve kterém dojde k zahájení poskytování návratné finanční výpomoci. Pro účely zprostředkování cizoměnové platby do státního rozpočtu za účelem splácení návratné finanční výpomoci se použije stejný kurz jako pro platbu ze státního rozpočtu pro účely poskytnutí návratné finanční výpomoci.

(6) K financujícím operacím v cizích měnách pro poskytnutí návratné finanční výpomoci se k omezení z nich plynoucích měnových rizik nesjednávají obchody s investičními nástroji, včetně derivátů.

(7) Peněžní prostředky, které jsou oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výrobní poskytovány ze státního rozpočtu, přijímá oprávněný investor nízkouhlíkové výrobní na své účty podřízené státní pokladně a vedené u České národní banky podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla. Na těchto účtech podřízených státní pokladně Česká národní banka vede i další peněžní prostředky, které na tyto účty oprávněný investor nízkouhlíkové výrobní převede nebo na ně přijme.

(8) Peněžní prostředky státní pokladny vedené na účtech podle odstavce 7 nesmějí být vedeny mimo účty podřízené státní pokladně a oprávněný investor nízkouhlíkové výrobní nemůže tyto peněžní prostředky ukládat nebo investovat do finančních nástrojů na finančním trhu.

§ 5

Pravidla stanovení realizační ceny a její změna

(1) Realizační cena se určí tak, aby pokrývala ekonomicky oprávněné náklady na zajištění spolehlivého, bezpečného, potřebného a efektivního výkonu licencované činnosti výroby elektřiny z nízkouhlíkové výrobní a nákladů spojených s vyřazováním nízkouhlíkové výrobní z provozu, dále odpisy a přiměřený zisk zajišťující v dotyčném odvětví v souladu s běžně přijatelnou vnitřní mírou přiměřenou míru návratnosti návratnost realizovaných investic do nízkouhlíkové výrobní podle smlouvy o výkupu. Realizační cena se určí na základě rozpočtové ceny výstavby nízkouhlíkové výrobní.

(2) Změna realizační ceny je možná v případě zjištění její nepřiměřenosti při prověření podle § 3 odst. 3 písm. e) nebo po vzájemné dohodě ministerstva a oprávněného investora nízkouhlíkové výrobní i dříve.

§ 5a

Pravidla pro stanovení vyrovnávací ceny a vyrovnávací platby

(1) Vyrovnávací cena se stanoví tak, aby pokrývala ekonomicky oprávněné náklady na zajištění spolehlivého, bezpečného, potřebného a efektivního výkonu licencované činnosti výroby elektřiny z nízkouhlíkové výrobní a náklady spojené s vyřazováním nízkouhlíkové výrobní z provozu, dále odpisy a přiměřený zisk zajišťující v dotyčném odvětví v souladu s běžně přijatelnou vnitřní mírou návratnosti stanovenou ve smlouvě o vyrovnávacím režimu přiměřenou míru návratnosti realizovaných investic do nízkouhlíkové výrobní podle smlouvy o vyrovnávacím režimu. Smlouva o vyrovnávacím režimu stanoví počáteční výši vyrovnávací ceny s přihlédnutím zejména k rozpočtové ceně výstavby nízkouhlíkové výrobní a důvody pro následné změny výše vyrovnávací ceny.

(2) Stanovení vyrovnávací platby a záporné vyrovnávací platby se provádí na základě pravidel stanovených ve smlouvě o vyrovnávacím režimu.

§ 6

Podmínky výkupu elektřiny z nízkouhlíkové výroby

(1) Ministerstvo pověří právnickou osobu se 100% majetkovou účastí státu, která je držitelem licence na obchod s elektřinou podle energetického zákona, (dále jen „pověřená osoba“) plněním povinností vyplývajících ze smlouvy o výkupu a povinností podle tohoto zákona s tím souvisejících.

(2) Vyúčtování elektřiny vykoupené z nízkouhlíkové výroby se provádí na základě hodnot naměřených v souladu s právními předpisy³⁾, evidovaných operátorem trhu podle prováděcího právního předpisu.

§ 7

Předávání a evidence naměřených hodnot množství elektřiny z nízkouhlíkové výroby a dalších nezbytných údajů

(1) Provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy je povinen předávat elektronickou formou operátorovi trhu úplné a pravdivé naměřené hodnoty množství elektřiny dodané oprávněným investorem nízkouhlíkové výroby do elektrizační soustavy České republiky v předávacím místě připojení nízkouhlíkové výroby k přenosové soustavě podle prováděcího právního předpisu⁵⁾ a vést jejich evidenci.

(2) Ministerstvo stanoví vyhláškou rozsah údajů, termíny a způsob předávání a evidence naměřených hodnot elektřiny z nízkouhlíkové výroby.

(3) V případě podpory prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu je oprávněný investor nízkouhlíkové výroby povinen v rozsahu stanoveném smlouvou o vyrovnávacím režimu provést registraci v systému operátora trhu a předávat elektronickou formou operátorovi trhu úplné a pravdivé naměřené nebo vypočtené hodnoty a další údaje v členění podle předávacích míst nízkouhlíkové výroby elektřiny a jejich evidenci a údaje týkající se identifikace oprávněného investora nízkouhlíkové výroby a nízkouhlíkové výroby elektřiny a na vyžádání operátora trhu poskytnout další doplňující informace týkající se předávaných údajů; způsob registrace, předání údajů, rozsah údajů a termín předání a evidence údajů stanoví smlouva o vyrovnávacím režimu.

(4) Držitel licence nebo jiná právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba jsou povinni poskytnout ministerstvu a Energetickému regulačnímu úřadu (dále jen „Úřad“) na písemnou žádost v přiměřené lhůtě úplné, správné a pravdivé podklady a informace nezbytné pro výkon jejich působnosti podle tohoto zákona.

§ 8

Složka ceny služby přenosové soustavy a složka ceny služby distribuční soustavy

(1) Pověřená osoba účtuje v případě financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o výkupu provozovateli přenosové soustavy a provozovateli distribuční soustavy složku ceny služby přenosové soustavy a složku ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby ve výši, jaké je provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy povinen tyto složky účtovat účastníkům trhu s elektřinou a následně hradit pověřené osobě.

(2) Operátor trhu účtuje v případě financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu provozovateli regionální distribuční soustavy a provozovateli přenosové soustavy složku ceny služby distribuční soustavy a složku ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní, v jaké je povinen ji vyúčtovat provozovatel regionální distribuční soustavy nebo provozovatel přenosové soustavy a provozovatel regionální distribuční soustavy a provozovatel přenosové soustavy je povinen ji hradit operátorovi trhu.

(3) Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) stanoví v případě financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o výkupu vyhláškou způsob a termíny účtování a hrazení složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní mezi pověřenou osobou a provozovatelem přenosové soustavy a provozovatelem distribuční soustavy a mezi provozovateli distribučních soustav.

(4) Úřad stanoví v případě financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu způsob a termíny účtování a hrazení složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní mezi operátorem trhu a provozovatelem přenosové soustavy a provozovatelem distribuční soustavy a mezi provozovateli distribučních soustav.

§ 9

Financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o výkupu

(1) Náklady na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o výkupu jsou hrazeny prostřednictvím ministerstva z peněžních prostředků, které jsou tvořeny

- a) tržbami pověřené osoby z prodeje elektřiny vykoupené z nízkouhlíkové výrobní,
- b) tržbami provozovatele přenosové soustavy z plateb složky ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní,
- c) tržbami provozovatele distribuční soustavy z plateb složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní a
- d) příspěvkem z prostředků státního rozpočtu podle odstavce 9.

(2) Úřad stanoví cenovým rozhodnutím složku ceny služby přenosové soustavy a složku ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní pro

- a) předávací místo s přenosovou nebo distribuční soustavou na napěťové hladině velmi vysokého napětí a vysokého napětí v Kč/MW/měsíc podle sjednaného rezervovaného příkonu v předávacím místě ve smlouvě o připojení podle energetického zákona; rezervovaný příkon je možné sjednat v rozsahu od nejvyššího rezervovaného příkonu ze všech míst připojení tvořících dané předávací místo do součtu rezervovaných příkonů všech míst připojení tvořících dané předávací místo a
- b) předávací místo s distribuční soustavou na napěťové hladině nízkého napětí v Kč/A/měsíc podle jmenovité

proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě; pokud předávací místo není vybaveno hlavním jističem před elektroměrem, použije se jmenovitá proudová hodnota nejbližšího předřazeného jisticího prvku.

(3) Při stanovení složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby zohlední Úřad kladný nebo záporný rozdíl mezi očekávanou tržní cenou elektřiny z nízkouhlíkové výroby na organizovaných trzích a realizační cenou; bude-li rozdíl kladný, kdy očekávaná tržní cena elektřiny z nízkouhlíkové výroby na organizovaných trzích bude vyšší než realizační cena, bude takovýto kladný rozdíl použit na pokrytí nákladů na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice, přičemž o výši takového kladného rozdílu bude ponížena složka ceny služby distribuční soustavy a složka ceny služby přenosové soustavy na podporu elektřiny podle zákona o podporovaných zdrojích energie.

(4) Zákazník hradí za zúčtovací období platbu na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby ve výši součinu jednotkové složky ceny služby přenosové soustavy nebo jednotkové složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby stanovené Úřadem a velikosti sjednaného rezervovaného příkonu v jednotlivých předávacích místech nebo v případě odběru elektřiny na hladině nízkého napětí jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě.

(5) Provozovatel lokální distribuční soustavy⁴⁾ hradí provozovateli distribuční soustavy, ke které je lokální distribuční soustava připojena, nad rámec plateb vybraných od účastníků trhu s elektřinou za odběrné nebo předávací místo připojené k lokální distribuční soustavě tohoto provozovatele složku ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby ve výši rozdílu plateb odpovídající hodnotě sjednaného příkonu v předávacím místě lokální distribuční soustavy a souhrnu plateb složky ceny služby distribuční soustavy hrazených účastníky trhu s elektřinou za odběrná a předávací místa připojená k této lokální distribuční soustavě.

(6) V případě, že odběrné místo zákazníka připojené k distribuční soustavě na napěťové hladině nízkého napětí není vybaveno hlavním jističem před elektroměrem, použije se pro stanovení výše platby složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby jmenovitá proudová hodnota nejbližšího předřazeného jisticího prvku.

(7) Složka ceny služby přenosové soustavy a složka ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby se účtuje v poměru počtu dní, kdy je odběrné místo nebo nízkouhlíková výroba v daném měsíci připojena, k počtu dní v kalendářním měsíci.

(8) Peněžní prostředky určené na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o výkupu vede Česká národní banka pověřené osobě odděleně na zvláštním účtu podřízeném státní pokladně podle zákona upravujícího rozpočtová pravidla.

(9) Vláda stanoví nařízením prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí příspěvku určeného na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice, a to do 30. září kalendářního roku, který předchází kalendářnímu roku, pro který Úřad stanoví složku ceny služby přenosové soustavy a složku ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby. Prostředky státního rozpočtu pro poskytnutí příspěvku se stanoví na základě peněžních prostředků uvedených v odstavci 1 písm. a) až c), a to tak, aby spolu s nimi pokryly celkové předpokládané peněžní prostředky na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice.

(10) Vláda stanoví nařízením nejvyšší přípustnou výši složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby

distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby v případě záporného rozdílu mezi očekávanou tržní cenou elektřiny z nízkouhlíkové výroby na organizovaných trzích a realizační cenou nejpozději do 31. prosince 2035.

(11) Pověřená osoba uhradí operátorovi trhu nejpozději do 30. června následujícího kalendářního roku kladný rozdíl mezi celkovými příjmy pověřené osoby a náklady na krytí podpory nízkouhlíkové elektřiny za poslední účetně ukončený kalendářní rok stanovený Úřadem.

§ 9a

Financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu

(1) Náklady na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu jsou hrazeny z peněžních prostředků, které jsou tvořeny

- a) zápornými vyrovnávacími platbami,
- b) tržbami provozovatele přenosové soustavy z plateb složky ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby,
- c) tržbami provozovatele distribuční soustavy z plateb složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby a
- d) příspěvkem z prostředků státního rozpočtu podle odstavce 11.

(2) Operátor trhu má právo na úhradu nákladů na výplatu vyrovnávací platby a s ní spojených nákladů před její výplatou oprávněnému investorovi. Tím nejsou dotčeny povinnosti ministerstva a operátora trhu podle smlouvy o vyrovnávacím režimu.

(3) Úřad stanoví cenovým rozhodnutím složku ceny služby přenosové soustavy a složku ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby pro

- a) předávací místo s přenosovou nebo distribuční soustavou na napěťové hladině velmi vysokého napětí a vysokého napětí v Kč/MW/měsíc podle sjednaného rezervovaného příkonu v předávacím místě ve smlouvě o připojení podle energetického zákona; rezervovaný příkon je možné sjednat v rozsahu od nejvyššího rezervovaného příkonu ze všech míst připojení tvořících dané předávací místo do součtu rezervovaných příkonů všech míst připojení tvořících dané předávací místo a
- b) předávací místo s distribuční soustavou na napěťové hladině nízkého napětí v Kč/A/měsíc podle jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě; pokud předávací místo není vybaveno hlavním jističem před elektroměrem, použije se jmenovitá proudová hodnota nejbližšího předřazeného jisticího prvku.

(4) Při stanovení složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby zohlední Úřad rozdíl mezi referenční cenou elektřiny a vyrovnávací cenou

elektřiny.

(5) Zákazník hradí za zúčtovací období platbu na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní ve výši součinu jednotkové složky ceny služby přenosové soustavy nebo jednotkové složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní stanovené Úřadem a velikosti sjednaného rezervovaného příkonu v jednotlivých předávacích místech tvořených hlavními vedeními nebo v případě odběru elektřiny na hladině nízkého napětí jmenovité proudové hodnoty hlavního jističe před elektroměrem v předávacím místě. V případě, že došlo v rámci zúčtovacího období ke změně složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní podle odstavce 3, hradí zákazník za zúčtovací období platbu na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní podle věty první stanovenou samostatně za jednotlivé části zúčtovacího období s odlišnou složkou ceny služby distribuční soustavy a složkou ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní.

(6) Provozovatel lokální distribuční soustavy⁴⁾ hradí provozovateli distribuční soustavy, ke které je lokální distribuční soustava připojena (dále jen „nadřazená distribuční soustava“), platby na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní od účastníků trhu s elektřinou, jejichž zařízení jsou připojena k lokální distribuční soustavě tohoto provozovatele. Provozovatel lokální distribuční soustavy dále hradí provozovateli nadřazené distribuční soustavy platby ve výši rozdílu plateb odpovídající velikosti souhrnu sjednaného rezervovaného příkonu ve všech předávacích místech tvořených hlavními vedeními lokální distribuční soustavy s nadřazenou distribuční soustavou a souhrnu plateb hrazených účastníky trhu s elektřinou, jejichž zařízení jsou připojena k této lokální distribuční soustavě. V případě, že došlo v rámci zúčtovacího období ke změně složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní podle odstavce 3, hradí provozovatel lokální distribuční soustavy za zúčtovací období platbu na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní podle vět první a druhé stanovenou samostatně za jednotlivé části zúčtovacího období s odlišnou složkou ceny služby distribuční soustavy a složkou ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní.

(7) Je-li zařízení účastníka trhu s elektřinou připojeno k přenosové nebo distribuční soustavě hlavním i záložním vedením, použije se pro vyhodnocení maximální platby na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní podle odstavců 5, 6 a 11 součet množství elektřiny odebraného prostřednictvím hlavních a záložních vedení v daném zúčtovacím období.

(8) Pokud ve smlouvě o připojení⁶⁾ nebyl sjednán rezervovaný příkon v předávacím místě, ale pouze rezervovaný příkon pro jednotlivá místa připojení, použije se pro stanovení platby na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní součet sjednaných rezervovaných příkonů hlavních vedení na jedné napěťové hladině. Pokud ve smlouvě o připojení⁶⁾ nebyl sjednán rezervovaný příkon v předávacím místě ani rezervovaný příkon pro jednotlivá místa připojení, použije se pro stanovení platby na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní místo sjednaného rezervovaného příkonu v předávacím místě výše sjednaného rezervovaného příkonu na jednotlivých napěťových hladinách.

(9) Platba složky ceny služby distribuční soustavy a složky ceny služby přenosové soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výrobní se účtuje v poměru počtu dní, kdy existuje dané předávací místo v kalendářním měsíci, k počtu dní v kalendářním měsíci.

(10) Peněžní prostředky určené na financování opatření k přechodu k nízkouhlíkové energetice prostřednictvím smlouvy o vyrovnávacím režimu vede operátor trhu odděleně na zvláštních účtech u banky nebo pobočky

zahraniční banky na území České republiky nebo České národní banky.

(11) V případě, kdy výše finančních prostředků podle odstavce 1 písm. a) až c) v daném kalendářním roce nepostačuje k úhradě vyrovnávací platby oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby podle § 3a a s ní spojených nákladů, má operátor trhu právo na úhradu zbývajících výše dotací ze státního rozpočtu, a to před úhradou vyrovnávací platby oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby. Tím nejsou dotčeny povinnosti ministerstva a operátora trhu podle smlouvy o vyrovnávacím režimu. O poskytnutí dotace rozhoduje ministerstvo na základě žádosti operátora trhu.

(12) Vláda stanoví nařízením nejvyšší přípustnou výši složky ceny služby přenosové soustavy a složky ceny služby distribuční soustavy na výrobu elektřiny z nízkouhlíkové výroby do 31. prosince 2035.

§ 9b

Zajištění ochrany základních bezpečnostních zájmů České republiky v souvislosti s výstavbou a údržbou nízkouhlíkové výroby nebo její části

(1) Oprávněný investor nízkouhlíkové výroby je povinen před zahájením výběru dodavatele nízkouhlíkové výroby nebo její části informovat ministerstvo o předpokládaném průběhu výběru dodavatele nízkouhlíkové výroby nebo její části a uzavřít s Českou republikou zastoupenou ministerstvem smlouvu, ve které se na dobu do dokončení výstavby a údržby nízkouhlíkové výroby zaváže zajistit dodržení požadavků na zajištění ochrany základních bezpečnostních zájmů České republiky, které mu budou sděleny podle odstavce 2, a poskytovat ministerstvu informace potřebné pro stanovení a kontrolu dodržení takových požadavků. Uzavření smlouvy podle předchozí věty je podmínkou pro uzavření smlouvy o výkupu nebo smlouvy o vyrovnávacím režimu nebo poskytnutí návratné finanční výpomoci podle tohoto zákona.

(2) Požadavky na zajištění ochrany základních bezpečnostních zájmů České republiky stanoví vláda a oprávněnému investorovi nízkouhlíkové výroby je sdělí ministerstvo.

(3) Stanovení a dodržení požadavků na zajištění ochrany základních bezpečnostních zájmů České republiky podle tohoto ustanovení nepředstavuje narušení hospodářské soutěže bez ospravedlnitelného důvodu.

§ 10

Kontrola

Kontrolu dodržování povinností podle tohoto zákona provádí Úřad.

§ 11

Přestupek

(1) Provozovatel přenosové soustavy nebo provozovatel distribuční soustavy se dopustí přestupku tím, že nepředá naměřené hodnoty množství elektřiny nebo nevede jejich evidenci podle § 7 odst. 1.

(2) Za přešůpek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 10 000 000 Kč.

(3) Přestupek podle odstavce 1 projednává Úřad.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o podporovaných zdrojích energie

§ 12

V zákoně č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 407/2012 Sb., zákona č. 310/2013 Sb., zákona č. 90/2014 Sb., zákona č. 131/2015 Sb., zákona č. 107/2016 Sb., zákona č. 190/2016 Sb., zákona č. 103/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb. a zákona č. 541/2020 Sb., se v § 28 odst. 1 na konci písmene d) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno e), které zní:

„e) kladným rozdílem mezi očekávanou tržní cenou elektřiny z nízkouhlíkové výroby na organizovaných trzích a realizační cenou podle § 9 odst. 3 zákona o opatřeních k přechodu České republiky k nízkouhlíkové energetice.“.

ČÁST TŘETÍ

Účinnost

§ 13

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

Vondráček v. r.

Zeman v. r.

Babiš v. r.

¹⁾ § 2 odst. 2 písm. a) bod 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

²⁾ § 2 odst. 2 písm. a) bod 4 zákona č. 458/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

³⁾ Vyhláška č. 359/2020 Sb., o měření elektřiny, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů.

⁴⁾ § 2 odst. 1 písm. w) zákona č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁾ § 50 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

